

Standpunt en maatregelen in het kader van Coronavirus preventie (para-) medische behandelingen

Versie 3: 10 april 2020

Inleiding

In het kader van het geheel aan landelijke maatregelen om Coronavirus (SARS-CoV-2) overdracht te voorkomen, mogen contactberoepen hun werk niet uitoefenen. Daarbij is een uitzondering gemaakt voor (para)medische beroepen mits op medische indicatie. Het landelijke OMT heeft op 7 april zich erover uitgesproken dat het opheffen van het verbod om contactberoepen uit te oefenen een maatregel is die naar verwachting als eerste versoepeld zou kunnen worden. Bij een 1 op 1 contact is het risico op besmetting beperkt, met name als daarbij extra maatregelen gehanteerd worden om die kans te minimaliseren.

Artsen en paramedici behoren tot de contactberoepen met kennis van infectiepreventie. Zij zijn opgeleid om infectiepreventie maatregelen te begrijpen en na te leven. Ook kan medisch personeel, door deze kennis, hiaten in aseptisch werken herkennen en tot de juiste interventies besluiten.

De Nederlandse Vereniging Cosmetische Geneeskunde (NVCG) is de brancheorganisatie voor cosmetisch artsen, een KNMG-profiel specialisme. In deze memo neemt de NVCG het initiatief om de kaders aan te geven op welke wijze cosmetisch artsen, binnen de beperkingen die deze pandemie momenteel geeft, hun werkzaamheden op beperkte schaal en veilige wijze te hervatten. Eén van de beperkingen hierbij is dat het voorlopig niet samen kan gaan met het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, omdat deze hard nodig zijn in de zorginstellingen bij de verzorging van COVID-19 verdachte of bewezen patiënten. Zolang er landelijk schaarste is van persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals mondmaskers en overschorten, worden behandelingen waarbij deze noodzakelijk zijn niet uitgevoerd.

Uitgangspunt NVCG

Hieronder volgen de uitgangspunten waaronder de NVCG meent dat hervatten van de werkzaamheden door de cosmetisch artsen mogelijk is:

1. Gezonde cliënten (zonder klachten van hoesten, neusverkoudheid, keelpijn en/of koorts) moeten kunnen worden geholpen. Iedere cliënt wordt hierop ondervraagd voorafgaand aan de behandeling en dit wordt gedocumenteerd. Voor aanvang van de behandeling wordt nogmaals de risico-inventarisatie op klachten doorgenomen.
2. Alleen gezonde medewerkers (zonder klachten van hoesten, neusverkoudheid, keelpijn en/of koorts) werken met cliënten. Voor aanvang van iedere werkdag wordt dit uitgevraagd en gedocumenteerd. Het is bekend welke actie wordt gevolgd indien een medewerker klachten meldt, hiervoor is een procedure opgesteld.
3. De werkzaamheden worden verricht door medisch geschoold personeel. Artsen en paramedici behoren tot contactberoepen, met kennis van infectiepreventie. Zij zijn opgeleid om infectiepreventie maatregelen te begrijpen en na te leven. Ook kan medisch personeel, door deze kennis, hiaten in aseptisch werken herkennen en tot de juiste interventies besluiten.
4. De medewerker werkt zoveel mogelijk buiten de 1,5 meter zone en behoudt social distance. Omdat bekend is dat het verspreiden van druppels uit de mondkeelholte een grote rol speelt bij de verspreiding van SARS-CoV-2, geldt tijdens de behandeling binnen de 1,5 meter de gedragsregel dat medewerker en cliënt niet spreken met elkaar. Dit wordt van tevoren aan de cliënt toegelicht.

5. Er zijn maximaal 3 personen tegelijkertijd aanwezig in de behandelruimte en hierbij wordt een afstand aangehouden van > 1,5 meter.
6. Voor en na het contact met de cliënt wordt handhygiëne toegepast, door gebruik van handalcohol of door het wassen van de handen met zeep. Hiervoor is een duidelijk showcard aanwezig waarop de procedure staat vermeld.
7. Bij entree van de kliniek wordt aan de cliënt gevraagd de handen te desinfecteren of te wassen. Hiervoor biedt de kliniek gelegenheid.
8. De kliniek communiceert de bovenstaande regels en werkwijze duidelijk en tijdig naar de cliënt, zowel schriftelijk als mondeling.

Informatie voor medewerkers van de kliniek

Het beleid rond het nieuw Coronavirus wisselt snel. Het geldende Nederlandse beleid wordt gepubliceerd door het RIVM en is te vinden onder deze link: <https://lci.rivm.nl/richtlijnen/covid-19>

Hieronder geven wij meer informatie en een update van infectiepreventie beleid voor de NVC G.

Wat is het coronavirus?

Coronavirussen zijn een grote groep virussen die in staat zijn mensen en dieren ziek te maken. Bij mensen veroorzaken enkele coronavirussen luchtweginfecties, van mild tot zeer ernstig. Bekende coronavirus infecties zijn SARS (Severe Acute Respiratory Syndrome) en MERS (Middel East Respiratory Syndrome). Recentelijk is een coronavirus opgedoken wat nog niet eerder is gezien. Sinds december 2019 ontstond een uitbraak met dit coronavirus in de provincie Wuhan in China. Dit nieuwe coronavirus veroorzaakt een ziekte die we COVID-19 noemen. Inmiddels heeft dit virus zich verspreid over de gehele wereld.

Besmettelijkheid

COVID-19 is van mens op mens overdraagbaar. Het virus verspreidt zich via kleine druppeltjes vanuit de neus of mond van een mens met het coronavirus, wanneer deze hoest of uitademt. Ook komt het zo op oppervlakken in de direct omgeving en op voorwerpen terecht.

- Andere raken besmet door het aanraken van deze oppervlakken en/of voorwerpen en daarna het aanraken van de eigen ogen, neus en mond.
- Ook raken mensen besmet door het inademen van de kleine druppeltjes die net zijn uitgedemd door een besmette persoon. Daarom is het belangrijk op afstand (>2m) te blijven van een zieke cliënt.

De belangrijkste besmettingsweg is via kleine druppeltjes, welke worden verspreid vanuit een hoestend persoon. Het risico om besmet te worden vanuit een persoon zonder respiratoire symptomen (hoesten, benauwdheid) is zeer laag. Maar in het begin van de ziekteperiode van COVID-19 zijn er vaak slechts milde symptomen, zoals een lichte hoest en nog geen ziekte-gevoel. Het is nog niet duidelijk hoe de besmettelijkheid is in deze a-symptomatische fase.

Incubatieperiode

Onder incubatieperiode verstaan we de tijd tussen besmet worden met het virus en het ontwikkelen van ziekteverschijnselen. Op dit moment is het uitgangspunt dat de incubatieperiode voor COVID-19 tussen 1-14 dagen ligt, waarbij het meest gezien wordt een periode van 5-7 dagen.

Handhygiëne en reiniging/desinfectie van oppervlakken

Vooralsnog wordt ervan uit gegaan dat COVID-19 zich gedraagt op oppervlakken als andere coronavirussen. Dat betekent dat het virus kan overleven op oppervlakken, van enkele uren tot enkele dagen. Dit is afhankelijk van de omstandigheden. Wanneer verondersteld wordt dat een

oppervlak of voorwerp besmet is met coronavirus, dan is het simpelweg te desinfecteren met standaard desinfectantia, zoals alcohol 70%.

De gewone handhygiëne procedure naleven is voldoende als handhygiëne. Dat betekent 30 sec. inwrijven met een handdesinfectans of de handen goed wassen met stromend water en zeep.

Coronavirus beleid inzake cliënten

Uitgangspunt:

- Waar mogelijk wordt de zorgvraag via bel- en teleconsulten afgewikkeld. Indien niet mogelijk, dan consult afnemen met inachtneming van tenminste 1,5 m afstand
- Bij alle cliënten telefonische intake voorafgaand aan bezoek kliniek, waarbij de onderstaande vragen aan cliënten reeds gesteld wordt.
- Bij aankomst van de cliënt:
  - Client houdt afstand bij intake/balie (> 1,5 meter)
  - Nogmaals wordt gevraagd aan de cliënt:
"Heeft u last van hoesten, neusverkoudheid, keelpijn of koorts?"

Indien **NEE**: Vraag de cliënt de handen te desinfecteren. Daarna kan de cliënt geholpen worden.

Indien **JA**: De cliënt moet de kliniek direct verlaten. Nieuwe afspraak maken nadat cliënt tenminste 24 uur klachtenvrij is.

Kader voor speciaal behandelregime voor 1 op 1 zorg bij (para)medische behandelingen

Voorstel voor verscherpte gedragsregels en hygiëne-eisen*:

Algemeen

- Gedragsregels en hygiëne-eisen hangen aan de buitenkant van de kliniek en worden binnen herhaald. Deze worden ook op websites en bij het maken van telefonische afspraken gecommuniceerd.
- Er geldt een “geen hand schudden beleid” in de kliniek.
- Er wordt zoveel mogelijk op afspraak gewerkt. Cliënten worden een dag van tevoren gebeld voor een intake om de gedrags- en hygiëneregels te bespreken:
  1. Om navraag te doen dat zij geen gezondheidsklachten hebben. De cliënt met hoesten, neusverkoudheid, keelpijn en/of koorts wordt niet behandeld.
  2. Verzoek om niet vroeger te komen dan noodzakelijk en om alleen te komen (zonder partner).
  3. Aangegeven wordt dat alleen per pin of contactloos kan worden betaald. Bij contante betaling kan enkel gepast worden betaald.

Cliënten

- De cliënt wordt gevraagd alleen te komen. Begeleiders worden in principe niet toegelaten in de kliniek, zij moeten buiten (in de auto) wachten.
- Bij binnenkomst wordt aan de cliënt nogmaals naar klachten gevraagd. De cliënt met hoesten, neusverkoudheid, keelpijn en/of koorts wordt niet behandeld en verzocht direct te vertrekken. Alle door deze cliënt aangeraakt oppervlakken worden dan terstond gereinigd.
- Bij binnenkomst wordt de cliënt ook gevraagd de handen te desinfecteren en ziet daarop toe. Cliënt is verplicht dit te doen.
- Afhankelijk van de grootte van de wachtruimte wordt een maximaal aantal cliënten toegestaan: richtlijn is 1 cliënt per 10 m² vloeroppervlak. Stoelen op voldoende afstand plaatsen. Zie erop toe dat de opstelling niet wordt veranderd, of markeer de opstelling op de vloer. Indien er een lift is: markeer in de lift met tape op de vloer waar personen moeten staan >1,5m. Indien er een draaideur is naar de kliniek: geef aan dat er maar 1 persoon in de draaideur mag.

Medewerkers

- Medewerkers worden schriftelijk en mondeling geïnformeerd over de regels die er zijn ten aanzien van infectiepreventie.
- Medewerkers met hoesten, neusverkoudheid, keelpijn en/of koorts kunnen niet in de kliniek komen. Als zij 24 uur vrij van klachten zijn kunnen ze weer werken. Voor medewerkers met gezondheidsklachten is een procedure geschreven.
- Voor aanvang van de werkzaamheden wordt nogmaals aan de medewerkers gevraagd of er geen klachten zijn. Indien er wel klachten zijn moet de betreffende medewerker direct naar huis.
- Medewerkers houden 1,5 meter afstand tot patiënten en tot elkaar (collega's).
- Als er vaste baliemedewerkers zijn, kan worden besloten plexiglas voor de balie te bevestigen, ter bescherming van deze medewerkers binnen 1,5 meter zone.

Behandeling

- In de behandelruimte zijn maximaal 3 personen aanwezig en zij kunnen > 1,5 meter afstand houden.
- *Bij schaarste van mondneusmaskers:* De medewerker werkt zoveel mogelijk buiten de 1,5 meter zone en behoudt social distance. Omdat bekend is dat het verspreiden van druppels uit de mondkeelholte een grote rol speelt bij de verspreiding van SARS-CoV-2, geldt tijdens de behandeling binnen de 1,5 meter een gedragsregel dat medewerker en cliënt niet spreken met elkaar. Dit wordt van tevoren aan de cliënt toegelicht. Zolang er landelijk schaarste is van persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals mondmaskers, worden behandelingen waarbij deze nodig zijn niet uitgevoerd.
- *Indien mondneusmaskers weer beschikbaar zijn:* Behandelingen waarbij mondneusmaskers nodig zijn kunnen weer worden uitgevoerd. Een chirurgisch masker kan 4-8 uur achter elkaar worden gedragen, tenzij zichtbaar nat of vuil. In voorkomend geval: direct vervangen.
- Medewerkers passen handhygiëne toe voor en na de behandeling.
- Behandelaren dragen handschoenen tijdens elke behandeling. Handschoenen worden direct na de behandeling uitgetrokken en hierna wordt handhygiëne uitgevoerd, voordat de omgeving verder wordt aangeraakt.

Inrichting en verzorging van de kliniek

- Twee keer per dag worden alle tastvlakken (inclusief toetsenborden en muizen) gedesinfecteerd met een desinfectiedoekje of alcohol 70%.
- De kliniek wordt dagelijks huishoudelijk gereinigd, het is inzichtelijk dat dit ook werkelijk gebeurt.
- De kliniek is zo ingericht dat het mogelijk is in alle ruimtes > 1,5 meter afstand te houden.